

Ніно Попіашвілі

Тбіліський державний університет імені Іване Джавахішвілі

Міграція з точки зору мови

Мовні механізми мультикультурної освіти

Анотація

Мова є культурним феноменом, який має чимало історичних та культурних зв'язків. У деяких випадках навіть окремі слова без контексту виражають певні поняття, які мають архетипні культурні й історичні дефініції. У текстах, які написані різними мовами та мають різні культурні контексти, міститься багато етнокультурних і етнолінгвістичних питань (реалій, символів, ілюзій, ідіом, метафор, висловлювань, мовних сполучників тощо). У кожному тексті представлено оцінку існуючих матеріалів, а також певні ідеологеми і міфологеми. Текст допомагає зберігати думки у нашій свідомості. Таким чином, текст справляє чималий вплив на формування у людини стереотипів, архетипів та концептуального бачення в цілому. Сам текст вважається колективним досвідом людей. Іншими словами, мова є експресією національної ідеології. Якщо якийсь іноземний і культурний матеріал є часто вживаним, цілком можливо, що він витіснить концепти рідної мови. Міграція як рух людей з одного місця в світі до іншого, або форсована міграція, стала панівною тенденцією у XX і XXI століттях. Інтенсивність і характер міграції різняться в залежності від країни та ери. Міграція як рух людей значно змінює загальноприйнятий погляд на розселення і демографічну, соціальну та етнічну структури країн.

Ключові слова: міграція, мультикультурна освіта, мовні компетенції

Тимчасова або постійна зміна місця проживання має свої причини. У більшості випадків вона обумовлена екологічними катастрофами, політичними або соціальними причинами. Існує різниця між індивідуальною і колективною міграцією.

Англійський вчений Е. Г. Равенштейн (1834-1913) був одним з перших вчених, який досліджував міграцію

(1885 р.). Равенштейн вивчав процеси міграції у Великій Британії і Південній Америці та виокремив 11 «законів міграції», на яких базуються сучасні теорії міграції. У дослідженні міграції, проведеному Равенштейном, найважливішими є такі ствердження:

- більшість мігрантів переміщуються на короткі відстані;

- чим більше територіальний центр, тим привабливішим він є з точки зору міграції;
- зростання міст є процесом, пов'язаним з міграцією;
- міграція збільшується з розвитком промисловості і комерції, а також з покращенням системи транспорту;
- економіка є основним фактором міграції.

За даними Міжнародної організація з міграції, у 2010 році кількість мігрантів досягла 214 мільйонів, що дорівнює 3,1% людей на землі. Також зазначається, що, якщо міграція зростатиме так само, як і зараз, у 2050 році вона складатиме 405 мільйонів людей.

Існують різні класифікації міграції:

Типи міграції (сезонна міграція, міська і сільська міграція, маятникова міграція, прикордонна міграція, транзитна міграція).

Форми міграції (керована міграція, неорганізована міграція).

Причини міграції (економічні, соціальні, культурні, політичні, військові).

Стадії міграції (прийняття рішення, територіальне переміщення, адаптація).

Основною причиною внутрішньої міграції є пошук роботи, що пов'язано з такими факторами: покращити умови проживання, змінити спосіб життя.

У ХХ ст. процеси міграції були обумовлені війною, яка спричинила форсовану міграцію з таких країн, як Ірак, Боснія, Зімбабве. Форсована міграція також має місце в авторитарних країнах. Наприклад, у Радянському Союзі багато інтелектуалів прагнули емігрувати до західних країн. Ця тенденція стала ще більш помітною у перші роки після розпаду Радянського Союзу.

Міграція і розвиток

Процеси міграції певним чином впливають на країни, які є привабливими для мігрантів. Можливо, що міграція відіграватиме важливу позитивну роль у розвитку країни. Однак іноді можливо, що вона може бути не вигідною для приймаючих країн, що в першу чергу обумовлено грошовими трансферами. Варто зазначити, що у випадку інтелектуальної міграції складнощі являє собою «втеча мозку», тобто еміграція наукових та творчих працівників з країни.

Міграція і освіта

Освіта є дуже важливою для мігрантів, тому що вони шукають можливостей самореалізації у новій країні. Варто наголосити, що опанування державної мови і набуття знань неминуче для мігрантів. Крім того, вивчення

державної мови допомагає їм у культурній інтеграції, інтеграції у новому суспільстві.

Організація OECD PISA 2006 стверджує, що у випадку міграції до таких країн, як Австралія, Канада і Нова Зеландія, студенти-мігранти навчаються не гірше за місцевих студентів. В інших країнах, як-от Австрія, Бельгія, Данія, Франція, Німеччина, Нідерланди і Швеція, більшість дітей-мігрантів навчаються краще, ніж місцеві учні.

Високі досягнення у навчанні дітей-мігрантів пов'язані з належною освітньою політикою для іммігрантів країни.

Мультикультурна освіта

Мультикультурна освіта пов'язана з декількома важливими аспектами. По-перше, це міжетнічне, мультинаціональне оточення. Це означає, що мультилінгвізм існує у мультикультурному оточенні. Незважаючи на те, що мультикультурне оточення може бути частиною монолінгвального, але неоднорідного, культурного контексту, існують також релігійні відмінності. Прикладом цього може слугувати англomовне оточення, в якому поєднуються британська й американська культури. Загальна ідея мультикультуралізму виражена у процесі, коли сучасне суспільство стає все більш мультикультурним. Однак дискусії на цю тему були викликані не тим, що суспільство

не відрізнялося у минулому, а тим, що його мультикультурний характер проявився через процеси міграції і переміщення людей світом.

Діти з різних оточень, які мають різні навички, розмовляють різними мовами, навчаються у школах, де вони мають різні комунікаційні, емоційні й освітні потреби. Тож мультикультуралізм є співвідношенням рідної культури людини і тої культури, в якій вона живе. Ці культури певною мірою різняться між собою, навіть у межах гомогенних етнічних груп, але вони існують в універсальному фінансовому і технологічному суспільстві. У родині, у певному оточенні або в школі діти не схожі між собою, вони виражають свій характер та індивідуальність по-своєму. У сфері освіти більшість шкіл мають вирішувати багато питань, які спричинені не самим індивідуалізмом, а різними формами його прояву, а також різними освітніми потребами, встановленими школами і суспільством. Ці питання пов'язані з вивченням найефективніших форм навчання/викладання у такому класі, де більшість дітей розмовляють іноземними мовами, а також з тим, як знайти баланс між вимогами системи, що базуються на формі оцінювання знань, змістом навчальної програми і реальними потребами учнів.

Суспільство є поєднанням відмінностей, які можуть проявлятися у

релігії, расі, політичних поглядах тощо. Всі ці відмінності відображають унікальність індивідумів або індивідуальних груп, які є членами суспільства. Сучасний стандарт мультикультурної освіти полягає у толерантності до різноманіття, крос-культурної освіти, що надає можливості пізнати цінності людства.

Мультикультурне оточення має деякі аспекти, які потребують інших теорій та розгляду з різних точок зору. Мультикультурне оточення як субстанція постійно змінюється і оновлюється, що ускладнює його пояснення і оцінювання. Однак саме мультикультурний погляд дозволяє як слід побачити світ. Мультикультурна філософія базується на загальних цінностях і подібностях. У цьому випадку людина не відчуває себе ізольованою.

Мультикультурна освіта включає декілька важливих аспектів: дошкільна

освіта, шкільна освіта, додаткова шкільна освіта, освіта вчителів (вивчення мультикультуралізму і крос-культурних наук), підвищення кваліфікації вчителів у викладанні рідної і другої мов, вища освіта, збирання та обробка даних про базові потреби студентів-мігрантів, а також збирання та обробка даних про базові потреби студентів-немігрантів і крос-культурні аспекти.

Варто зазначити, що мультикультурне викладання/навчання є важливим не тільки для студентів-мігрантів і студентів-іноземців, але й для студентів-немігрантів. Таким чином, сучасні освітні підходи передбачають застосування крос-культурних аспектів у нових аналітичних програмах, а також розробку відповідних освітніх навчальних/викладацьких матеріалів.

Посилання

International Organization of Migration, 2015 - - http://iom.ge/ge/index.php?publications&cd_library

E. G. Ravenstein and the “laws of migration”, *Journal of Historical Geography*, 3 (1977), 41–54

Social and Politic, 2004 - სოციალურ და პოლიტიკურ ტერმინთა ლექსიკონ-ცნობარი, ლოგოს პრესი 2004

PISA, 2006 - <http://www.oecd.org/fr/education/scolaire/programmeinternational-pourlesuividesacquisdeselevespisa/pisa2006results.htm>